

Ρόκος Δημήτρης

Φύση και Πολιτισμός. Θεμέλια, Συλλογικές Πρωτοβουλίες και Δράσεις για μια Ανάπτυξη που αξίζει να ζήσουμε,

Ημερίδα με θέμα: «Τα άφθαρτα νερά και η προβληματική της ανάπτυξης», 4 Ιουνίου 2011,
Διεθνές Κέντρο Συγγραφέων και Μεταφραστών Ρόδου.

Η κατάσταση, τα μεγέθη και οι ποιότητες της φυσικής και κοινωνικοοικονομικής πραγματικότητας μιας χώρας ή περιφέρειας-αλλά και των πολυδιάστατων σχέσεων και αλληλεξαρτήσεων, καθώς και των τάσεων μεταβολών τους δια μέσου του χρόνου-αποδεικνύουν το είδος, το ήθος και τα επίπεδα “ανάπτυξης” της. Με τους ίδιους όρους προσδιορίζεται και η διαλεκτική σχέση Φύσης και Πολιτισμού στο χώρο και τον χρόνο.

Σήμερα, σε τοπικό, εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο παρατηρούμε μια δραματική υποβάθμιση και ιδιωτικοποίηση της Φύσης και μια – ανάλογη μ’ αυτή – ισοπέδωση, ομογενοποίηση και εμπορευματοποίηση των Πολιτισμών που ευτελίζουν τον Άνθρωπο, τη νοημοσύνη του και τις δημιουργικές ικανότητές του.

Με την εφαρμογή των σχετικών νεοφιλεύθερων πολιτικών για τη Φύση και τον Πολιτισμό, όπως καταγράφονται συστηματικά και ξεκάθαρα στις αναφορές των Ηνωμένων Εθνών για την Παγκόσμια Ανθρώπινη Ανάπτυξη, επηρεάζεται σήμερα με δραματικό τρόπο περισσότερο από το 80% του παγκόσμιου πληθυσμού.

Τα ερευνητικά δεδομένα ¹ οδηγούν στη διαπίστωση πως:

- η μονοδιάστατη και πολυσυζητημένη “βιώσιμη” ανάπτυξη η οποία αφορά μόνο στο προνομιούχο 20% του πλανήτη, είναι θεμελιακά αντιφατική.

Την ίδια στιγμή

- επιβεβαιώνεται η αξία της διεπιστημονικής και ολιστικής θεωρίας, μεθοδολογίας και πρακτικής της Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης η οποία στοχεύει σε ίσες ευκαιρίες “ολικής” ευημερίας για όλους τους πολίτες του κόσμου.

Χρειάζεται λοιπόν ένας εναλλακτικός δρόμος για μίαν άλλη Ανάπτυξη. Μίαν Ανάπτυξη που αξίζει να ζήσουμε, ταυτόχρονα και διαχρονικά Ολοκληρωμένη ² σε οικονομικό καθώς και σε κοινωνικό, πολιτικό, πολιτισμικό και κατάλληλα τεχνικό/τεχνολογικό επίπεδο. Αυτή θα βρίσκεται σε αρμονία με το Φυσικό και Πολιτισμικό Περιβάλλον, μέσα στο οποίο ο Άνθρωπος θα πρέπει να δρα ειρηνικά και δημιουργικά ως αναπόσπαστο μέρος τους και όχι ως κυρίαρχος, ιδιοκτήτης, “επενδυτής” και εκμεταλλευτής τους.

Θεμέλιο γι’ αυτήν την Αξιοβίωτη Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη ³ είναι ο Άνθρωπος, ως συνειδητός, υπεύθυνος και ενεργός πολίτης, αλλά και ως εργαζόμενος, παραγωγός, επιστήμονας ή δημιουργός, ο οποίος, ατομικά και συλλογικά, θα δώσει από το τοπικό επίπεδο τις απαντήσεις του με το ήθος, τις πρωτοβουλίες και τις δράσεις του .

Δημήτρης Ρόκος, Ομότιμος Καθηγητής Ε.Μ.Π.

The parameters of the physical and socio-economic reality of a country or a region-as well as of their multiple inter-connections, interactions and changes over time- are indicative of its

“development” and the dialectic relationship between Nature and Culture in time and space. Today, both at local, national and international level, we are witnessing a dramatic downgrading and “privatisation” of Nature, as well as a similar trivialisation and commercialisation of Cultures that defy Human intelligence and creative skills.

The results of the relevant neoliberal policies both about Nature and Culture, as systematically and credibly documented in the United Nations reports on Global Human Development, are clearly and painfully experienced today by more than 80% of the population on the planet.

Various research findings¹ lead to the following conclusions:

- The one-dimensional, so called “sustainable” development refers only to a privileged 20% of the global population, being therefore fundamentally contradictory.

At the same time

- We now recognize the value of the interdisciplinary and holistic theory, methodology and practice of an Integrated Development aiming at a life of equal opportunities to all citizens of the world.

Thus, Integrated Development² at economic, social, political, cultural and appropriate technical/technological level is to be pursued in harmony with the natural and cultural environment, in which Man will act peacefully and creatively as their integral part and not as owner, investor or dominator.

This Worth-living Integrated Development³ will be founded on the collective and individual actions and initiatives of conscious and responsible citizens, who will give their answers at local level in their various professional, social and cultural roles.

Dr. Demetrius Rokos, *Emeritus Professor N.T.U.A.*

(1) United Nations Development Programme (1999) *Human Development Report 1999*, Oxford University Press, New York, NY, USA.

(2) Ρόκος, Δ. (2003) *Από τη "Βιώσιμη" ή "Αειφόρο" στην Αξιοβίωτη Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη* (κείμενα 1963-2003), Εκδ. Οίκος Α.Α. Λιβάνη, Αθήνα, σελ. 551.

(3) Koroneos, C.J., Rokos, D. (2012) Sustainable and Integrated Development—A Critical Analysis, *Sustainability* **2012**, 4, 141-153.

(1) United Nations Development Programme (1999) *Human Development Report 1999*, Oxford University Press, New York, NY, USA.

(2) Rokos, D. (2003) *From ‘sustainable’ to Worthliving Integrated Development*, A.A. Livanis, Athens, pp. 551 (in Greek)

(3) Koroneos, C.J., Rokos, D. (2012) Sustainable and Integrated Development—A Critical Analysis, *Sustainability* **2012**, 4, 141-153.